

Sygnatura akt *IC 1894/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Hreczańska-Cholewa

Protokolant: Marzena Okupniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 grudnia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa T. J.

przeciwko Skarbowi Państwa Aresztowi Śledczemu we W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;

III. przyznaje ze Skarbu Państwa adw. R. K. kwotę 4 428 zł (w tym podatek VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

IC 1894/14

UZASADNIENIE

Powód T. J. domagał się zasądzenia na jego rzecz od strony pozwanej Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego we W. kwoty 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia za utratę zdrowia w związku z zaniedbanie służby zdrowia w Areszcie.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że przebywał z Areszcie Śledczym we W. od dnia 09.12.2013 r. Na przełomie maja i czerwca 2014 r. robiąc porządki w celi doznał ciężkiego urazu prawej nogi i kręgosłupa. O zdarzeniu poinformował lekarza w ambulatorium, nie udzielono mu jednak pomocy lekarskiej przez okres ok. pół roku. Przez cały czas był obolały a kiedy z nogi zeszła opuchlizna stwierdził, że jego dolna kończyna uległa zniekształceniu. Ostatecznie po szeregu skarg, skierowano go do lekarza specjalisty, który zakwalifikował powoda do zabiegu operacyjnego, co potwierdzili lekarze szpitala przy ul. (...) we W. w maju 2015 r. Lekarze zdiagnozowali u powoda złamanie prawej nogi, które przez brak udzielenia pomocy źle się zrosło. Zdjęcia RTG potwierdziły uraz kręgosłupa. Termin operacji wyznaczono na październik 2015 r. W chwili obecnej powód odczuwa silny ból nogi i kręgosłupa ale nie otrzymuje silniejszych leków przeciwbólowych.

Strona pozwana Skarb Państwa – Areszt Śledczy we W. wniósł o oddalenie pozwu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew (k. 55 i n.) zarzuciła, że powód nie wskazał żadnych dowód mogących przemawiać za jego twierdzeniami. Wbrew twierdzeniom powoda podczas pobytu w Areszcie Śledczym miał zapewnioną opiekę medyczną, która była realizowana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 31.10.2003 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności (Dz. U. z 2003, Nr 204, poz. 1985). Strona pozwana podniosła, że zadaniem tej służby jest zachowanie osób pozbawionych wolności przy życiu i nie pogorszeniem zdrowiu nie zaś spełnianie wygórowanych oczekiwań osadzonych do technik leczniczych,

rehabilitacji oraz stosowanych leków. Zaprzeczyła, ażeby dopuściła się względem powoda zaniechań skutkujących pogorszeniem stanu jego zdrowia zaś powód w tym zakresie nie składał żadnych skarg. Strona pozwana zarzuciła, że w chwili przybycia powoda do Aresztu Śledczego we W. przeprowadzono z nim wywiad, z którego wynikało, że od kilkunastu lat a przed aresztowaniem był w 2-letnim ciągu alkoholowym. U powoda stwierdzono zaniedbanie higieniczne oraz zmiany skóry o charakterze choroby zakaźnej jaką jest świerzb. Powód podał także, że po używaniu alkoholu przebył urazy głowy oraz złamanie

otwarte piszczeli prawej, które zaopatrzone zostało w Szpitalu w M. w czasie, kiedy przebywał na wolności. Choroba skórna powoda została skutecznie wyleczona. W dniu 20.05.2014 r. został dowieziony na konsultację ortopedyczną w ZK (...) we W., gdzie zalecono mu rehabilitację oraz określono, że może wymagać specjalistycznego planowanego leczenia operacyjnego. Pacjentowi ustalono termin rehabilitacji na 06.12.2014 r. Powód zrezygnował z rehabilitacji gdyż oczekiwał na konsultację medyczną na początku stycznia 2015 r. W dniu 12.01.2015 r. po konsultacji w (...) ul. (...) we W. został wpisany na listę oczekujących na operację. O terminie zabiegu miał być poinformowany telefonicznie. Podczas pobytu w Areszcie powód otrzymywał doraźnie leki przeciwbólowe i przeciwzapalne. Strona pozwana wskazała także, że powód nigdy nie zgłaszał służbie medycznej aresztu rzekomego urazu nogi doznanego w następstwie upadku z taboretu na przełomie maja i czerwca 2014 r. Ostatecznie termin operacji został wyznaczony na dzień 20.10.2015 r.. W dniu 10.09.2015 r. powód został zwolniony na przerwę w karze pozbawienia wolności w celu podjęcia leczenia operacyjnego. Powód nie zgłosił się na operację, o czy strona pozwana została zawiadomiona w dniu 21.10.2015 r. przez lekarza z (...) ul. (...) we W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód T. J. został osadzony w Areszcie Śledczym we W. w dniu 10.12.2013 r. Podczas pierwszego badania stwierdzono u powoda chorobę skórą – świerzb. Została ona skutecznie wyleczona. Powód cierpi także na długotrwałą chorobę alkoholową oraz padaczkę poalkoholową. Przed aresztowaniem był w dwuletnim ciągu alkoholowym.

W dniu 02.01.2014 r. powód został przyjęty w ambulatorium z powodu bólu ucha. W dniu 20.01.2014 r. stwierdzono u niego przewlekłe ropne zapalenie uszu. W dniu 22.01.2014 r. powód został przyjęty w ambulatorium z powodu bólu kręgosłupa. W dniu 24.01.2014 r. wykonano zdjęcie RTG kręgosłupa, które uwidoczniło deficyt zwapnienia w wiązadłach międzykręgowych. Bóle kręgosłupa utrzymywały się u powoda także z późniejszym okresie (wizyty z dnia 06.03. (...), 27.03.2014 r., 08.05.2014 r., 22.05.2014 r., 14.04.2015 r., 14.05.2015 r., 20.05.2015 r., 07.06.2015 r., 24.06.2015 r., 01.07.2015 r., 10.09.2015 r., 22.12.2014 r., 02.02.2015 r., 25.02.2015 r., 26.03.2015 r., 08.04.2015 r., 29.04.2015 r.). W międzyczasie udzielono powodowi pomocy w dniach 18.03.2014 r. (ból ucha), 05.05.2014 r. (napadowe migotanie przedsionków, 05.05.2014 r.). Przepisano stosowne leki. W związku z uskarżaniem się przez powoda na ból nogi w dniu 09.05.2014 r. zrobiono mu kolejne zdjęcie RTG. Z jego opisu wynika stan po przebyłym złamaniu końców dalszych kości podudzia prawego, odłamy złamania ustawione pod kątem. W dniu 20.05.2014 r. powód miał konsultację ortopedyczną, podczas której stwierdzono stan po przebyłym i wygojonym „na szpotawo” złamaniu przynasady i dalszej części trzonu podudzia prawego, zmiany zwyrodnieniowe stawu skokowego prawego, do ewentualnego leczenia operacyjnego. Kolejna wizyta powoda u lekarza miała miejsce w dniu 26.05.2014 r. W dniu 22.05.2014 r. powód wyraził zgodę na rehabilitację w zakładzie karnym we W.. Pismem z dnia 03.06.2014 r. zastępca dyrektora Aresztu Śledczego we W. zwrócił się do dyrektora ZOZ ZK (...) we W. z prośbą o ustalenie rehabilitacji powoda. Termin rehabilitacji został ustalony na grudzień 2014 r., o czym poinformowano powoda podczas wizyty w dniu 04.08.2014 r. Ostatecznie ustalono termin na 16.12.2014 r. Powód zrezygnował z rehabilitacji. W dniu 12.01.2015 r. wypisano powodowi skierowanie na konsultację ortopedyczną w (...) ul. (...) we W., która odbyła się w dniu 17.07.2015 r. Powoda zakwalifikowano do leczenia ortopedycznego. Planowany termin przyjęcia na oddział ustalono na dzień 20.10.2015 r.

W dniu 22.07.2015 r. powód po raz kolejny został przyjęty w ambulatorium. Twierdził, że jest oszukiwany przez służbę zdrowia i że nie był u lekarza od dwóch miesięcy.

W dniu 10.09.2015 r. powód został zwolniony z Aresztu Śledczego w związku z postanowieniem o przerwie w karze pozbawienia wolności celem podjęcia leczenia operacyjnego. Powód nie stawiał się na operację.

Podczas pobytu w Areszcie Śledczym we W. powód wielokrotnie składał skargi na działanie służby zdrowia. Część z nich wycofał. W wyniku rozpoznania skarg nie ustalono nieprawidłowości w funkcjonowaniu ambulatorium czy też w procesie leczenia powoda.

(dowód: książeczki zdrowia – k. 47;

skargi powoda – k. 72 – 84)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Podstawę materialnoprawną żądania powoda stanowił przepis art. 23, w zw. z art. 417 k.c. oraz przepis art. 448 k.c. Zgodnie z przepisem art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia itd. pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Podstawę odpowiedzialności strony pozwanej stanowi przepis art. 417 k.c., zgodnie z treścią którego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Na powodzie, zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności warunkujących odpowiedzialność strony pozwanej – niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej oraz zaistnienia szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem strony pozwanej.

Przepis artykułu 24 k.c., stanowiący podstawę roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, mówi, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Przepis ten nie wymaga dla przyjęcia odpowiedzialności winy sprawcy oraz przewiduje domniemanie bezprawności jego działania naruszającego dobra osobiste, co powoduje, że dochodzący ochrony nie musi tej przesłanki udowadniać, natomiast na sprawcy ciąży obowiązek wykazania, że jego działanie było zgodne z prawem – tak w wyroku z 28 lutego 2007 r. uznał Sąd Najwyższy (V CSK 431/06 LEX nr 255593, vide też Komentarz do KC S. Dmowski, S. Rudnicki W-wa 1998r Wyd.Pr. str. 69 teza 6).), a Sąd orzekający ten pogląd podziela.

Na powodzie zatem spoczywał w sprawie niniejszej ciężar udowodnienia, że w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności na skutek działania czy też zaniechania poniósł szkodę a konkretnie, że doszło do naruszenia jego dobra osobistego w postaci zdrowia.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy w żadnym razie nie potwierdził zasadności stawianych przez powoda zarzutów, co więcej – wykazał, że twierdzenia pozwu co do okoliczności faktycznych będących uzasadnieniem żądania pozwu są nieprawdziwe. W pierwszej kolejności należy wskazać, że wbrew twierdzeniom powoda to nie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym we W. doszło do złamania nogi powoda i uszkodzenia kręgosłupa. Zdarzenie to miało miejsce w czasie, kiedy powód przebywał na wolności i w chwili przyjęcia do Aresztu Śledczego we W. jego noga była już wygojona - zrośnięta. W sposób jednoznaczny wynika to z dokumentacji medycznej – wpisów książeczki zdrowia powoda (k. 47). Złamanie nogi powoda została zaopatrzone w szpitalu w M.. Całkowicie gołosłowne są więc twierdzenia powoda, że do złamania nogi i uszkodzenia kręgosłupa doszło w Areszcie Śledczym we W. i że po zgłoszeniu wypadku nie podjęto stosownego leczenia. W chwili przyjęcia do Aresztu Śledczego (10.12.2013 r.) powód nie skarżył się na bóle związane z nogą i kręgosłupem. Po raz pierwszy wskazał na te dolegliwości podczas

wizyty w dniu 22.01.2014 r. Wbrew twierdzeniom powoda wdrożono nie tylko leczenie przeciwbólowe ale skierowano powoda na prześwietlenie. Wykonane w dniu 24.01.2014 r. zdjęcie rtg. Kręgu L – S wykazało zwapnienia w wiązadłach międzykręgowych, poza tym kręgosłup lędźwiowy bez zmian. Zastosowano leczenie przeciwzapalne i przeciwbólowe. W dniu 09.05.2014 r. wykonano u powoda zdjęcie RTG, z opisu którego wynika stan po złamaniu końców dalszych kości podudzia prawego. W dniu 20.05.2014 r. powód został zbadany przez specjalistę ortopedę, który stwierdził m.in. wygojone na szpotawo złamanie kości przynasadowej i dalszej części członu podudzia prawego i zakwalifikował powoda do ewentualnego leczenia w trybie operacyjnym w ośrodku specjalistycznym. Jest rzeczą oczywistą, że w warunkach wolnościowych powód także musiałby oczekiwać na wizytę u specjalisty od kilku tygodni do kilku miesięcy zaś na planowy zabieg nawet dłuższy okres czasu. Ponieważ powód w dalszym ciągu skarżył się na dolegliwości bólowe w następstwie działań strony pozwanej powód został poddany badaniom specjalisty ortopedy z (...) Szpitala (...) ul. (...) we W. w dniu 17.07.2014 r. Zakwalifikowano go do zabiegu operacyjnego zmian pourazowych złamania kości podudzia prawego i ustalono termin przyjęcia powoda do szpitala na dzień 20.10.2015 r. Trudno wobec powyższych faktów postawić stronie pozwanej jakikolwiek zarzut bezprawnego działania. Jak wynika z obszernej dokumentacji – wpisów do książeczki zdrowia wizyty powoda w ambulatorium były bardzo częste – w styczniu 2014 r. – 4 razy, raz w lutym, 3 razy w marcu, 5 razy w maju, 4 razy w czerwcu, dwa razy w lipcu (...). W żadnym więc razie nie zasługuje na wiarę twierdzenie powoda, że strona pozwana nie podejmowała żadnych działań w związku ze zgłaszanymi przez niego dolegliwościami. Co więcej, można uznać, że opieka medyczna, jaką został objęty powód była znacznie lepsza od tej, na którą mógł liczyć na wolności o czym świadczy stan zdrowia powoda w chwili przyjęcia do Aresztu Śledczego – choroba skóry, niepodjęcie żadnego leczenia w związku z nieprawidłowym wzrostem nogi.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ortopedii i neurochirurgii na okoliczność stopnia pogorszenia się stanu zdrowia powoda w związku z długotrwałym nieudzieleniem powodowi pomocy po wypadku, który miał miejsce na terenie Aresztu Śledczego we W. i dalszych konsekwencji zdrowotnych dla powoda w związku z opóźnionym udzieleniem mu pomocy medycznej. Wniosek ten opiera się bowiem na fałszywym założeniu, że do złamania nogi doszło na terenie Aresztu Śledczego we W.. Nieprawdziwa jest także teza o spóźnionym udzieleniu pomocy medycznej powodowi, o czy była mowa wyżej.

Niezależnie od powyższego, żądanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie także z tego powodu, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy należałoby je uznać za nadużycie prawa i jako takie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Jak wykazało postępowanie dowodowe powód już na etapie wniesienia pozwu oparł swoje żądanie na nieprawdziwej okoliczności – rzekome złamanie nogi w Areszcie Śledczym we W.. Po drugie, powód w warunkach wolnościowych nie podjął żadnych działań zmierzających do poprawy swojego stanu zdrowia w zakresie dolegliwości związanych z nieprawidłowym wzrostem nogi. Po trzecie w końcu, uzyskując przerwę w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w celu poddania się planowemu zabiegowi w Szpitalu (...) przy ul. (...) we W. powód nie zgłosił się do szpitala na operację. Fakt ten obrazuje rzeczywiste podejście i troskę powoda o stan swojego zdrowia. Postawę powoda należy uznać za roszczeniową i zasądzenie jakiegokolwiek kwoty pieniężnej na rzecz powoda w tych okolicznościach godziłoby w poczucie sprawiedliwości społecznej i jako takie nie mogłoby zyskać aprobaty.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono, jak w pkt. I wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu zawarte w pkt. II wyroku wydano na podstawie art. 102 k.p.c. przy uwzględnieniu sytuacji życiowej, materialnej a także zdrowotnej powoda (zaawansowana choroba alkoholowa, padaczka poalkoholowa).